SVENSKA CANADA TIDNINGEN

SWEDISH WEEKLY

P. M. DAHL, Managing Editor.

Printed and published every Thursday by the CANADA WEEKLY PRINTING CO., Ltd., a joint stock company, incorporated under the Laws of Manitoba, at the office and place of business, 325 Logan Ave., Winnipeg, Manitoba.

TELEPHONE 29 011

I Canada: Helt år i försk. $2.00. Halvt år i försk. $1.50. 4 månader i försk. $1.00.

I U.S.A. och Sverige: Helt år i försk. $3.00. Halvt år i försk. $2.50. 4 månader i försk. $1.50.

Enligt Canadas lag, är ni ansvarig för betalningen av en tidning för hela den tid ni mottager densamma från postkontoret, antingen ni själv är prenumerant eller ni mottager den i någon annans namn. Da eder prenumerationstid är utlöpen måste ni underrätta utgivaren samt vägra att längre mottaga tidningen från postkontoret för att bli lagligen fri från efterkrav för vidare sändning. Om ni byter om bostad och ej underrättar utgivaren därom, vadan tidningen fortfarande sänder till den gamla adressen, så är ni skyldig ersättande betala för den samma ifall personen, som mottager den icke gör det.

Icke beställda bidrag till tidningen, som ej kunna användas, återsändas ej, såvida ej porto medsluten.

Adressförändringar:— De av våra prenumeranter, som avflyttat till annan ort, ombedjas vänligen, att till oss uppgiva namn på såväl sin gamla poststation som den nya, emedan vi i annat fall äro urståndsatta att sända tidningen.

Betalning:— De av prenumeranterna, som insända betalningen per post, ombedjas att göra det genom "money-order", "express order" eller i registrerat brev. Privata "checks" måste åtföljas av 15 cents för "exchange". Kvitto erhålles genom ändring av datum på adressremsan å tidningen.

Prenumerationspriset måste erläggas i förskott. Tidningen tillhändes prenumeranten, tills den är uppsagd och betalning efter $2.00 per år måste erläggas för skuld. Alla brev och försändelser adresseras alltid till

SWEDISH CANADA WEEKLY,
325 Logan Ave., Winnipeg, Man.

Till tidningen insända "Fria Ords" bidrag och polemiska inlägg betraktas som tidningens egendom.

ANNONSPRISER

på begäran. Efterfrågningar (3 ggr.) $1.50. Dödsannonsen med ram och kors ej överstigande 3 tum $1.50. Förlovningsannonser, önskas, lediga platser m.m. 75c. per gång för högrymme icke överstigande 1 tum. Omfattande kyrkomötesser och meddelanden om kretsmöten, speciella missionsmöten, årsmöten o. dyl. 75 cents per tum. Dylik annonsering infores endast mot först insand likvid.

SVENSKA CANADA TIDNINGEN.
325 Logan Ave., Winnipeg, Man.

Torsdagen den 14 augusti 1930.

DEN NYA REGERINGEN.

DEN nya regeringen är till huvudsakliga delar sammansatt av medlemmar från Central Canada eller m. a. o. en Quebec-Ontario kombination. Av de 19 portföljerna ha 12 lämnats till de båda äldsta provinserna och de andra ha erhållit en var. Ontario har sju ministrar och Quebec fem. Situationen är helt annorlunda än under Kings administration, då prärieprovinserna hade fem portföljer i kabinettet av vilka tre hörde till Saskatchewan. Quebec har samma antal ministrar som förut, men Ontario erhåller sju poster i stället för fyra. Mr. Bennett har förklarat, att hans kabinett icke är fullständigt, och han har själv tagit finansministerportföljen, tills han finner en lämplig man. Det är tydligt att den nye finansministern kommer att hämtas helt utanför parlamentsledamöternas skara. Arbetsdepartementet kommer att stå under ledning av Hon. Gideon Robertson, som tidigare innehaft denna position i en konservativ regering. Mr. Bennett har också angivit, att icke heller detta val kan anses vara definitivt, och så snart ske kan, kommer positionen att besättas med en man från underhuset. Hon. Robertson tillhör som bekant senaten.

Det kan noteras, att ett kabinett i regel icke bör sammansättas enligt geografiska principer, men så har icke dess mindre blivit en kotym, även om det nya kabinettet till största delen tillhör Ontario och Quebec.

Kabinettet består till lika delar av män med och utan erfarenhet från tidigare ministeruppdrag.

På papperet ser det icke vidare starkt ut, och det faktum att mr. Bennett icke hade tillfälle finna en lämplig finansminister är ett ypperligt bevis på kvaliteten av det material, som stod till hans förfogande. Det finnes naturligtvis alltid förutsättningar, att några av ministrarna komma att visa sig besitta förnämliga egenskaper, så snart de blivit litet varma i kläderna.

Canada, såväl som andra nationer här i världen, står inför en ekonomisk situation av allvarlig karaktär och regeringsproblemen bli därför kanske mera komplicerade och betungande än vanligt. Och i nationens intresse kan man ej annat än hoppas att det nya kabinettet skall bliva sin uppgift vuxen.

FRUKTERNA AV DEN PROGRESSIVA RÖRELSEN.

FREE PRESS har på ledarplats behandlat den progressiva rörelsen, och dess betydelse och då artikeln otvivelaktigt är av intresse också för vår läsekrets ha vi tagit oss friheten här återgiva densamma.

"Man har i Östra Canada uttryck sin glädje över avskaffandet eller undanröjandet av det agrara inflytande i Ottawa. Den oväntat framgångsrika kampanjen av de konservativa i Quebec var till väsentlig del baserad på en kraftig kritik av regeringens antagna underordnande under de önskemål och krav, som framställts av farmarna i Västra Canada. Man uttalar nu sin stora glädje över att denna "sektionspolitik", som följts för att göra farmningen i Västern bärande, nu kommer att ersättas av en "nationell politik", som bättre står i överensstämmelse med önskemålen vid St. James Street. Om dessa farmare-valmän i Västra Canada, vilka den 28 juli tillbakavisade de principer, vilka de så stadigt och odelat understött under tre på varandra följande val, nu äkde möjlighet att lyssna till, vad man säger där nere i Östern om dem, skulle de utan tvivel ha anledning fråga sig, huruvida de i själva verket gjort vare sig själva eller västra Canada en tjänst genom att ändra front.

*

Den progressiva rörelsen har avfärdats av en tidning i Östra Canada. Den har alltid haft som sin specialitet att fördöma denna rörelse och har därvid begagnat sig av de mest kraftiga och nedsvärtande uttrycken om densamma, såsom något i det parlamentariska och politiska livet odugligt och alltigenom av ondo. Den har passerat, heter det, utan att lämna det ringaste spår efter sig i form av nyttig lagstiftning. Det är ett slående bevis på hur fördomar kunna förstöra omdömet. Den progressiva rörelsen — vi kalla den alla rörelse, emedan den aldrig blev ett organiserat parti utan endast ett formlöst uttryck för en åsikt eller synpunkt — var en de mest nyttiga politiska rörelserna under efterkrigsperioden och har medfört stora fördelar för västra Canada — och genom Västern också för landet i sin helhet — som icke lätt kunna vare sig angivas eller vars värde kan beräknas.

Antag att rörelsen bragts till ett abrupt slut — ehuru vi måste anse att den ande, som varit dess upphov fortfarande vilar över västerns slätter — så har den dock rest sig ett monument, som vi hoppas skall bli förevigat ytterligare genom konfirmerandet och utsträckandet av Crows Nest taxorna. Free Press har städse kämpat för återupptagandet av dessa taxor. Vi hylla den åsikten, stödd på en grundlig kännedom om fakta, att om medlemmarna av Underhuset hade uppdelat sig efter de två huvudpartierna och med splittrad representation från Västern, hade Crows Nest taxorna aldrig blivit åter införda. "Nationalpolitiken" i denna fråga, sådan denna politik fördes av herrarna från St. James Street, hade blivit påtvingad båda partierna, om det icke funnits en kontingent från Västern, helt fri från kontroll och inflytande av Österns majoritet. Det var denna kontingents oupphörliga press på regeringen, som tvang denna att taga hänsyn till det rättvisa i Västerns krav. Men det konservativa partiet kunde aldrig övertygas härom. Så sent som 1926 stod det i stark opposition till taxornas införande och kämpade för avskaffande av kontrakten från 1897.

*

Västern gör tack vare dessa taxor i genomsnitt 30 miljoner dollars i besparingar par år. Man bör i detta sammanhang påminna om, att den propagandalitteratur, man spred över landet vid tiden för denna strid, beräknade de årliga besparingarna till 60 mill. dollars. Och denna siffra hade otvivelaktig uppnåtts, om fraktsatserna för spannmålstransport höjts, vilket icke alls låg utom möjligheternas gränser. De skulle icke alls förvåna oss, om man, sedan vi accepterat och gått tillbaka till teorierna från ett 30-tal år sedan, ansåg den politik, som förfäktas av Västern "sektionsartad" och "egoistisk" och därför omöjlig och tolerera varför man åter skall komma att göra ansträngning att få överenskommelserna om Crows Nest taxorna annulerade.

*

En annan gärning som otvivelaktig måste räknas de progressiva till kredit, är försvaret av Hudson Bay projektet. I parlamentet 1921—25 hade Hudson Bay-banan mycket få vänner i underhuset, med undantag för de progressiva. Man gjorde ansträngningar att helt undanskaffa och övergiva projektet och intet syntes kunna rädda det, om icke medlemmarna från Manitoba och Saskatchewan skyndat att understödja detsamma så kraftigt som skedde. Dessa medlemmar voro med få undantag progressiva.

De ägde emellertid icke makt och myndighet att genomdriva projektet, men de kunde i alla fall stävja oppositionens framfart och bidrogo sålunda att bygga banan, då ett senare mot projektet mera vänligt stämt parlamentet antog detsamma och bragte det till ett utförande.

*

Enbart dessa två gärningar äro nog för att göra den progressiva rörelsen rättfärdiga dess existens. Men den har också utövat annat inflytande, kanske icke så indefinit utan av till och med större betydelse. Den progressiva rörelsen ansågs, då den först helt spontant uppstod i Ontario och Västra Canada för ungefär 12 år sedan, vara ett kraftig uttrycksmedel för vänsterliberalism. Det fanns på den tiden föga i det liberala partiet, som kunde tilltala ett framåtsträvande sinne och i det konservativa partiet ännu mindre. Den progressiva rörelsen tvingade de båda andra partierna att taga större hänsyn till efterkrigsproblemen, vilka de kanske annars sett sig böjda att ignorera. Den progressiva rörelsen kunde emellertid icke förbliva ett oorganiserat uttryck för protest. Den hade att antingen forma sig till ett parti eller också att förintas. Utan mål drevs rörelsen att följa denna senare kurs. Den naturlig alliansen borde varit med det liberala partiet och där inga hinder funnos härför, där erhöll också det liberala partiet en värdefull förstärkning. Det är icke svårt att i den liberala politiken under de gångna fem åren spåra det inflytande den progressiva rörelsen utövat. Dunnings budget och dess preferentiella karaktär är en illustration så god som någon av detta inflytande. De progressiver, som av en eller annan orsak, sett sig föranlåtna att ansluta sig till det enda parti, genom vilket de kunde hoppas genomföra några av de principer och det program deras rörelse ursprungligen haft, spelade antingen en högst värdelös roll eller bidrogo indirekt, och i vissa fall också direkt, till framgången för det parti, vars käraste önskan det är, att förstöra allt, för vilket den progressiva rörelsen kämpat.

FOTBOLLSKLUBBEN VIKING.

Man brukar säga att Gudarnas älsklingar dö unga. Kanske att detta ordstäv i viss mån skulle kunna äga tillämpning på vår unga fotbollsklubb "Viking."

Ur viss synpunkt är det riktigt. Ty ung har klubben varit och ung har den dött. Just inför en lovande karriär. S. C. T. innehöll i förra numret sista rescensionen från Vikingarnas match, den liksom de många andra, en seger. Låt vara kanske ej så stor och övertygande, som man kunnat vänta, men dock en seger. Och ett avsked.

Tom börs och tom mage har tvingat pojkarna att se sig om efter möjligheter att skaffa en slant till vinterns behov, och under sista veckan ha tågen fört bort än den ene än den andre till skilda platser, där gyllne skördar bölja, där spik skall rätas och pengar tjänas.

Vad de utfört är värt några erkännsamma ord av oss alla här i staden. På ett övertygande sätt ha de visat att idrotten, om ej annat, äger makt att samla. Svenskar och norrmän i broderlig förening ha smågnabbats om byxor och bollskor, men när det kommit till striden på den gröna planen, ha de enats i en gemensam strävan: att vinna, att göra sitt bästa.

Vem som är den ledande själen i det hela, vem, som rätteligen bör ha äran för sammanhållningen och resultaten är svårt att säga. Men det är icke utan, att man vill tillskriva största delen till en viss liten böjd man med grå mustacher och pigga livliga ögon. Här och där ett uppmuntrans ord. En god vink här och ett gott råd där. Faderlig omsorg om de "justerade" och ett brinnande intresse för vad som försiggick på planen.

Utan en sammanhållande enande kraft, för vilken unga brushuvuden kunna finna aktning och respekt hade resultatet helt säkert blivit ett annat, även om försvaret varit aldrig så gott, yttrarna aldrig så snabba och kedjan aldrig så energisk och samspelt.

Heder åt honom! Och först och sist heder åt pojkarna, som gjort vad de kunnat, som givit bevis på att enighet ger styrka, som rivit "Kölen" mellan brödrafolken!

Fotbollsentusiaster eller ej ha vi litet var resonerat om hur det gått för pojkarna i den eller den matchen, och om vi skulle kunna hysa en djärv förhoppning eller våga oss på en liten profetia så har säsongen, hur kort den än blivit, likväl gjort genombrottet. Och vad som sedan kommer, kanske kan vinna både större anklang och intresse av dem, som passivit kunna stödja idrotten för dess egen skull. Icke bara för att det kittlar vår gamla lättsmickrade fåfänga och ära, utan därför att det är något rent, sunt och friskt i sporten.

Vi hoppas att när hösten kommer åter få se några av de kända ansiktena här inne och till nästa säsong kunna mönstra upp ett lika gott lag, som med samma framgång kan försvara de skandinaviska färgerna.

EN ÅTERBLICK VID REGERINGSSKIFTET.

Kings regering har gått till historien. Med korta avbrott har den suttit vid makten, sedan december 1921, alltså i det närmaste nio år.

Det gick en våg av folkopinion när denna regering kom till makten, likaväl som den nu också föll tack vare folkopinionen. Det var icke några egentliga valprogram som avgjorde det hela. Den första regeringen under efterkrigsåren, under ledning först av Sir Robert Borden och senare av mr. Meighen, hade arbetat upp en viss misstämning emot sig och stod inför de nya problem, som det hastiga fredslutet åstadkommit. Och vid första bästa tillfälle begagnade sig valmanskåren av sin makt att avsätta denna regering. Man tog föga eller ingen hänsyn till vad den hade att kämpa emot. Man helt nu åter dominerande partiet endast 60 enkelt avskedade den. Valen 1921 gav det mandat i parlamentet.

Det var emellertid snarare en önskan att motverka Meighen regering än att understödja ett annat parti. Men mr. King fattade i egenskap av ledare för den största oppositionen, regeringstömmarna utan att stödja sig på något definitivt parti. Han inledde en ny samlingsrörelse, som med hänsyn både till dess livslängd och dess gärningar, måste betraktas som unik i vår politiska historia. Vid intet enda tillfälle under dessa nio år har mr. King kunnat anse sig ledare av en stark majoritet liberaler.

Och vid den stormiga sessionen 1926 var hans meningsfränder färre än oppositionspartiets. Att mr. King icke dess mindre under trycket av för Canada extrema förhållanden, lyckats genomföra ett så omfafttande och omskapande program av så stor betydelse för landet i dess helhet är ett ypperligt bevis på vilka eminenta egenskaper han äger i det offentliga livets tjänst.

*

Det kan icke bestridas att man begagnat sig av både det ena och det andra nedsättande utttrycket om mr. King och hans regering i den senaste valkampanjen. Men man trodde icke på det. Icke ens de som gjorde sig skyldiga till dessa uttalanden och icke heller dem, som verkligen lyssnade härtill och slutligen icke heller de, som sågo objektivt på den politiska striden.

Mr. King är ej längre Canadas premiärminister. Men var och en vet att han fyllde sin position på ett utomordentligt vederhäftigt sätt. Hans regering behöver icke heller bli lidande vid en jämförelse med vare sig den föregående eller efterföljande, vad beträffar personlighet, önskan och vilja att tjäna landets intressen, plikttrohet och skicklighet. Försöken att frånta dem detta erkännade verka plumpa och småaktiga. Och värdet av dylika försök att förringa deras handlingar faller otvivelaktigt tillbaka på segreraren, som icke har rätt att skryta eller känna sig stolt över en seger över mindre värdiga motståndare.

*

Att göra en åter blick på mr. Kings administration, hans personliga förutsättningar och hans tjänster åt landet, är icke ett uttryck för sorg och ånger på grund av valets utgång. Som vanligt har han burit sin motgång som en man. Trankilt. Lugnt. Sansat. Vi behöva icke frukta att varken han eller hans kollegor, skola komma att visa en min av en avsatt konung och hans hov, helt plötsligt fråntagna sina gudomliga rättigheter. Tid efter annan ha vi sett exempel härpå vid regeringsskiftena i Canada. Frivilligt vände sig mr. King till folket, inför vilket han framlade sitt program och anhöll om dess utlåtande och godkännande, innan han gick vidare. Den viktigaste punkten på detta program var ett försök att genom bättre gynnande av brittisk industri vinna en avsättning för vårt vete. Då han nu genom valet lärt, att folket i det stora hela icke vill veta av dylik brittisk preferens utan hellre ser höga skyddstullar till och med å varor och maskiner, nödvändiga för vår primära industri, och att man önskar reducera vår utrikeshandel till hälften, har han också förstått, att hans plats är i oppositionen, där han kan erbjuda det motstånd, parlamentet medgiver mot dylik politik.

*

Att i detalj gå in på vad ministären King utfört skulle föra för långt. Men så mycket kan sägas att under snart sagt alla områden ha under dessa nio år den ena märkliga och nyttiga reformen efter den andra genomförts, som otvivelaktigt saknar motstycke till någon tidigare administration i vår historia. Antingen vi betrakta uppsvinget i vår utrikeshandel, utvecklingen av vår hemindustri, ökningen av vår jordbruksproduktion, reduktionen av statsskulden eller utvecklingen av vår gruvindustri skola vi finna rekord, som med svårighet komma att finna motstycke i senare regeringar.

Några av de allvarliga, svårlösta problm, med vilka regeringen framgångsrikt handlat, skola med lätthet förstås och uppskattas av dem, som följa och förstå det politiska spelet. Västern har erhållit sina Crows Nest taxor och dessa ha under åren ytterligare utvecklats. Hudson Bay banan har fullbordats. Maritimprovinsernas svårigheter ha lättats. Problemet om rätten till naturtillgångarna, som i många år varit en svår och nästan olöslig fråga, har nu lösts och den gamla tvisten slitits. Och många andra stora frågor skulle här kunna nämnas. Det är emellertid nog för att visa, vad King regering gjort och vad kompetent den ägt för sitt ansvarsfulla uppdrag.

Forts. å sid. 8.

SANDVIKENS
vedsågar

kvalitet från tänderna till ryggen.

OVANSTÅENDE bild visar ett Sandvikens vedsågblad, som efter väl förrättat värv blivit återsänt till oss som prov på våra vedsågars varaktighet. Som synes har det blivit omfilat så många gånger att nästan ingenting återstår. — Det är med våra vedsågar som med vissa gamla kärngubbar: de bibehålla sin styrka, seghet och spänstighet ända intill slutet. — I vår fabrikation sträva vi också efter att alla våra vedsågblad skola kunna taga hem priset för "långvarig och trogen tjänst," ty därigenom hava vi funnit oss bäst betjäna såväl våra egna som kundernas intressen.

Att köpa Sandvikens vedsågar
är därför väl använda pengar.

SANDVIKENS JERNVERKS AKTIEBOLAG
MANUFAKTURAVDELNINGEN
SANDVIKEN

Ensamagenter

SANDVIK CANADIAN LIMITED
410 St. NICHOLAS St., MONTREAL, P. Q.

POOLMEDLEMMAR – AVGÖR

Under augusti månad har varje farmare, som undertecknat kontrakt med Saskatchewan Wheat Pool, tillfälle att uttala sin åsikt om en fråga, vars betydelse av Vetepoolens delegater anses vara så stor, att den lämpligen bör hänskjutas till medlemmarna för deras avgörande. Frågan, som sålunda hänskjutes til avgörande genom referendum, har följande lydelse:

"Är ni i favör av att edra direktörer av regeringen begära genomförandet av en lag för försäljning av spannmål av sådan karaktär, att all spannmål, odlad i Saskatchewan, hädanefter skall försäljas genom en pool, under förutsättning

(a) Att den föreslagna lagen träder i kraft först efter att ha erhållit två tredjedelars majoritet i ett speciellt referendum av alla spannmålsodlare i provinsen. Röstningen företages under regeringens kontroll:

(b) Att den därigenom inrättade spannmålsförsäljningscentralen helt står under kontroll av spannmålsodlare, som leverera säden: Och vidare, att alla spannmålsodlare (pool-medlem eller icke poolmedlem) ha lika röst i kontrollen av organisationen."

Det är ytterst viktigt att detta referendum återgiver vetepoolsmedlemmarnas åsikt och att resultatet av omröstningen blir av beslutmässig karaktär. Det enda sätt, på vilket man kan uppnå ett verkligt avgörande, är, att varje medlem röstar för eller emot och icke underlåter att insända sin röstsedel. Röstsedlarna skola vara tjänstgörande valförrättare tillhanda senast måndagen den 1 september kl. 6 e.m. och måste vara undertecknade av resp. röstande. Röstsedlarna kunna att vara hemliga och inlämnas av postkontoren å resp. platser direkt till valförrättaren. Pool-medlemmar böra icke förlora någon tid i röstningen utan snarast möjligt insända sina röstsedlar i de därför avsedda kuverten.

MÄRK EDER RÖSTSEDEL I DAG.

Saskatchewan Co-operative Wheat Producers Limited.

HUVUDKONTOR: REGINA

Adolf von Harnach.

För S. C. T. av Wilfred Anderson.

Det var en stor förlust, som drabbade den kristna världen, i. o. m. Dr. Adolf von Harnacks bortgång. Därför kan det ha sitt lilla intresse att skärskåda hans livsgärning, även om det kommer litet post festum.

De två sista decennierna av föregående sekel kännetecknades av religiösa stridigheter, eller rättare sagt teologiska stridigheter. Den gamla ortodoxien hade fått en livskraftig fiende i den nya liberala protestantismen. De gamla dogmerna och lärobyggnaderna kommo upp till förnyad granskning, och stridens vågor gingo höga.

Dessa stridigheter berörde hela Europa. Vi veta huru hemma i Sverige, Viktor Rydberg levererade den ena bredsidan efter den andra, emot den ortodoxa skolan.

Denna nya tankeriktning kritiserade särdeles livligt den gamla åskådningen angående dogmerna. Det påstods att även dessa hade en historia, vilket i dag knappast kan betvivlas. Alla de teologiska problemen underkastades en kritik i historisk belysning.

En av förgrundsfigurerna i denna strid var professor Harnack. Driven av ett omutligt sanningsbegär, tog han upp till förnyad granskning, den tidigare kristna litteraturen och det Nya Testamentet, samt utvecklingen av den kristna teologien. Likaledes sysslade han med kristendomens inflytande på den antika världen. Dessa studier, ledde Harnack till den slutsatsen, att kristendomen hade sin historia, historien över dess utveckling. Dessa sina tankar har han nedlagt i sina tre arbeten: Historien över den Kristna Litteraturen ner till Eusebius; Dogmernas Historia; Den äldsta kristendomen, dess mission och omfattning.

I sina studier leddes han av den förvissningen, att tänkandet var en av de kristnas oavlåtliga pliker. Och hans valspråk var: Jag är kristen, därför tänker jag.

Före sekelskiftet hade Harnack utgivit två böcker, som hade väckt stort uppseende. I sin bok om den Apostoliska Trosbekännelsen, påstod han, att denna inte kunde betraktas som ett prov för tillträde till det prästerliga ämbetet. Det andra arbetet var Kristendomens Väsen. Detta är en serie föreläsningar hållna för berliner-studenterna. De voro stenografiskt uppteckade och utgivna i bokform. Denna bok föranledde en ny strid, vari Loisy framträdde som försvarare för den romersk-katolska kyrkan. I denna strid visade återigen Harnack sitt gedigna vetande. Den historiska skolan segrade, som den senare alltid har gjort.

Det är givet att även Dr. Harnack har varit utsatt för livlig kritik. Hans översättningar voro ofta omstridda, och många av hans åsiktsfränder ville inte alltid följa honom. I den svenska översättningen av Kristendomens Väsen, har ärkebiskop Söderblom ett förord, vari han tar avstånd från Harnacks historiska värdesättningar av det tjärde Evangeliet, och teorierna om dess ålder. Den senare har också av andra forskare senare blivit vederlagd.

Men alla ärliga sanningssökare göra misstag. Värdet av en man ligger inte i hans ofelbarhet, men i hans hunger efter sanningen, för allt vårt vetande blir endast fragmentariskt. En filosof går även så långt, att han säger att sökandet efter sanningen, är så nära sanningen som vi kunna komma.

Harnack var vid sin död sjuttionio år gammal. Hans akademiska bana började 1876 i Leipzig. Efter kortare perioder vid Giessen och Marburg flyttade han till Berlin, var han stannade tills han tog sitt avsked för tio år sedan.

Det gamla vandrar emot förintelse, det nya har tagit dess plats. Det mänskliga tänkandet har lyft oss upp närmare ljuset. Tänkandet, Guds underbara gåva, har alltid varit det gamlas vederdeloman. Den harnackska insatsen var en ny strimma av ljus, som förebådade dagningen i mänsklighetens historia.

Huru mycket vi än må försöka att återkalla det gångnas idéer kommer detta inte att lyckas. Även om vi anse dessa vara bättre, stå vi än dock vanmäktiga. Allting rör sig, växer och utvecklas, så och de mänskliga idéerna och tänkesätten. Detta är en av Guds lagar, vilka vi inte kunna ändra. Men i allt detta kommer: — Religionen att leva i evighet, under Guds uppsikt och vårdande hand.

Jesus av Nazareth har varit den levande kraften i den europeiska kulturen. De moraliska krafterna äro primus motor i all utveckling. Genom Jesus Kristus har religionen och moralen förenats, och det är därigenom som kristendomen kunnat utföra denna mission.

Harnacks innebörd i ordet religion är i all korthet följande. Religionen är: moraliska strävanden som icke uppkomma spontant, utan äro inspirerade av Gud. Och kärleken till nästan är här på jorden det enda sätteet att bevisa den i ödmjukhet levande Guds-kärleken.

Det är en stor sak att kunna rädda människorna ur syndens djup, men en ännu större att skydda dem från att någonsin nå detta djup.

*

Dygdens och ärbarhetens frö växer bäst, när det sås tidigt.